

Évközi XXII. vasárnap - 2010. augusztus 29. – C év

Néri Szent Fülöpről beszélnek a következő történetet. Egyszer, mikor Fülöp atya már idős ember volt, egy pap kereste fel őt. Elmondta, hogy van a városban egy szentség hírében álló apáca, aki nagyon sokat imádkozik, önsanyargató életet él, rengeteget böjtöl. „Szeretnénk, ha te is megismernéd, s véleményt alkotnál róla, valóban olyan szentéletű-e, mint az emberek gondolják.” – mondta a pap Fülöp atyának. Néri Szent Fülöp fel is kerekedett, hogy fölkeresse kolostorcellájában az apácát. Amikor belépett hozzá, éppen csak köszöntötte, majd azt mondta: „Nővérem, igen fáj a lábam ebben a nehéz, szűk csizmában, legyél oly jó, és húzd le rólam, hogy kissé megpihentessem sajtó végtagjaimat.” A viseltes, kopott csizma tele volt sárral, Róma koszos utcáinak piszkával. Az apáca felháborodottan utasította vissza a kérést. Fülöp atya szó nélkül kifordult az ajtón, visszatért a szállására, s ezt mondta az ott várakozó papnak. „Nem, atyám! Ennek a nővérnek semmi köze az életszentséghez.”

Egyszer azt olvastam valahol, hogy az alázat erénye az a lánc, amelyre a többi erény, mint valami gyöngysor, fel van fűzve. Ha ez a lánc elszakad, a többi erény is szétgurul. Valóban, ha az ember nem tud alázatos lenni, könnyen hiteltelenné válik a többi jó tulajdonsága is, mert ezeket valamiképp a saját érdekében, magamutogató módon éli meg, s nem embertársai iránti őszinte szeretetből. A mai olvasmány és evangélium az alázatot állítja szemünk elé. Jézus világossá teszi, hogy az alázat nem egyenlő a megaláztatással, sőt éppen azért is jó dolog alázatosnak lenni, mert így könnyebb elkerülni a megaláztatást. „Aki magát fölmagasztalja, azt megalázzák, aki magát megalázza, azt fölmagasztalják.” A megaláztatás kívülről, felülről elszenvedett igazságtalan kényszer, az alázat ellenben belőlünk, a szívünkben fakad, átjárja szavainkat, cselekedeteinket, és semmi köze sincs a kényszerhez vagy az igazságtalansághoz.

Mit nem jelent alázatosnak lenni? Nem jelenti azt, hogy az ember minden bántást, sértést, igazságtalanságot szó nélkül, reakció nélkül eltűr. Főleg ha nem csak őt éri, hanem szeretteit, embertársait is, akik ezt szintén nem érdemelték ki. Nem jelenti az alázat azt sem, hogy mindent megcsinálunk mások helyett. Nem jelenti az alázat a tüntetően, mások szeme láttára magunkra vállalt, sokszor értelmetlen önsanyargatásokat sem. Az igazi alázat nem magunk által „csinált”, előidézett helyzetekben, nem feltétlenül csak bizonyos, magunk által betervezett és begyakorolt tetteinkben mutatkozik meg, hanem éppen a spontán, sokszor hirtelenül adódó helyzetekben, váratlan, készületlen cselekedetekben vagy szavakban. Nem jelenti az alázat azt, hogy bratyizok azokkal, akiknek tekintélyként kellene felnéznie rám, vagyis amikor a szülő barátja akar lenni a gyerekének, nem apja vagy anyja. Amikor a tanár vagy nevelő haverja, sőt cinkostársa akar lenni a diáknak, nem előljárója.

Milyen helyzetekben tündökölhet föl leggyakrabban a valódi alázat? Amikor az ember nem tartja magát mindenben illetékesnek és jól értesülnek, hanem

elismeri ismeretbeli korlátait. Ha bizonyos területen jelentős szerepet, pozíciót tölt is be, elfogadja és ki is nyilvánítja, hogy más területeken mások a szakértők, akik őt is irányíthatják. Vagy amikor nem ragaszkodik valaki ahhoz, hogy egy beszélgetésben vagy vitában övé legyen az utolsó szó. Még ha valóban neki is van igaza, akkor sem fokozza a feszültséget ennek állandó hangoztatásával. Ha kimondtuk, egyértelművé tettük a véleményünket bizonyos dologban, amivel a másik nem ért egyet, nem kell mindenáron meggyőznünk a magunk igazáról, nem tisztelve az ő véleményét, szabadságát. Főleg ha nem olyan túl fontos dologról van szó, amiért az összeveszést is érdemes kockáztatni. Ha pedig utólag kiderül, hogy nekünk volt igazunk, nem kell ezt szüntelenül a fejéhez vágunk. Alázat mutatkozik meg abban is, ha el tudjuk ismerni hibáinkat, bocsánatot tudunk kérni bűneinkért. Nem csak a feljebbvalóinktól, nálunk magasabb pozíciót betöltőktől, hanem a gyerekeinktől, tanítványainktól, alkalmazottainktól is. Igazi alázatot tanúsítunk, ha adott helyzetekben felvállalunk olyan munkákat is, amiket mások nem várnának el tőlünk, amik a mi helyzetünkben már „piszkos munkának” számítanak, s esetleg másoknak is parancsot adhatnánk azok elvégzésére. Nem „mások helyett” kell ezeket elvégezni, hanem „másokkal együtt”, hogy ezáltal éreztessük velük, hogy egyenlő méltóságúként tekintünk rájuk, nem tartjuk magunkat náluk különbnek. Különösen fontos az ilyen munkák felvállalása, ha valóban szükség van a segítségünkre, sürgős rászorultság helyzetében karolunk fel valakit.

Alázat az is, amikor valamilyen igazságtalan bántásra, sértésre nem igazságtalanul válaszolunk. Vagyis ha nem vagdosunk hazugságokat a másik fejébe, nem szidalmazunk, nem vádoljuk fejünket elveszítve olyasmivel, ami hamis, vagy nem vagyunk biztosak benne, hanem a valós tényeket állítva, normális hangnemben védekezünk. Ide tartozik az is, hogy nem használunk olyan becstelen eszközöket, mint a másik velünk szemben. Nem lopjuk el vagy tesszük tönkre, ami az övé, nem sározzuk be a környezetében, nem verekszünk vele stb. stb. Ilyenkor tulajdonképpen lemondunk a bosszúállásról, s látszólag talán alulmaradunk, de nem veszítjük el értékrendünket, becsületünket, tartásunkat önmagunk és mások szemében. Nem mondhatja rólunk senki jogosan, hogy „te is ugyanolyan vagy, ugyanazt csinálod!”.

Alázat az is, ha tisztelettel meghallgatjuk mások véleményét, s hagyjuk azt hatni ránk. Minden őszinte párbeszédnek alapja ez. Meg kell értenünk, át kell látnunk a másik helyzetét. Nem mehetünk bele mindig előre kész megoldásokkal egy-egy helyzetbe, nem gyárthatunk magunknak előítéletek alapján egyértelmű és változhatatlan képet a másik emberről vagy az ő adott problémájáról. Így van ez vallási és erkölcsi kérdésekben is. Még ha a végén a mi véleményünk is lesz számára az irányadó, ezt akkor tudjuk leginkább elérni, ha őszinte érdeklődést, jóindulatot, meghallgatást tapasztal a részünkről. Aki mindig mindenben rögtön meg tudja vagy meg akarja „mondani a frankót”, akkor is elutasítással találkozhat, ha százszorosan igaza van.

Megnyilvánulhat az alázat abban is, amikor az ember elfogadja adott helyzetét. Megelégszik a kevesebbel anyagi javak vagy evilági sikerek, karrier tekintetében, föltéve hogy a több eléréséért már nagyobb értékeket kellene föláldoznia vagy becsstelen eszközökhöz kellene nyúlnia.

Mennyire fontos lenne, hogy az alázatnak ezek az alapvető megnyilvánulásai gyökeret verjenek a családokban, iskolákban, munkahelyeken! Nem kell félni attól, hogy az ember háttérbe szorul, lemessák a színpadról, ha alázatot tanúsít! A valóban fontos, hozzánk tartozó emberek, akikhez és akikért küldetésünk van, éppen ekkor fognak hosszabb távon föltekinteni ránk, tisztelni bennünket és kitartani a velünk való kapcsolatban.